

Medicinsk service

Arbets- och miljömedicin Syd

Enheten för miljöanalys och prevention
Tel: 046-17 31 95

Provtagningsanvisning för aktiv (pumpad) provtagning: PAH:er i gasfas och på partiklar i luft

Partikelbundna PAH:er samlas upp på teflon- eller glasfiberfilter. PAH:er i gasfas provtas på XAD-2 (SKC 226-30).

Provtagningsutrustning

- För partikelbundna PAH:er; filtret är monterat på en stödplatta i en provtagningskasset (lock, mellanring, botten, proppar).
- För PAH:er i gasfas; XAD-2 rör, och ett tillbehör avsedd att kapa av provtagningsrör, för att kapa ändarna på rören och röda hattar som används efter provtagning för att tillsluta rören.
- Luft sugs m h a en hög-flödespump genom provtagningskasset och XAD-2 rör med ett flöde av 2 L/min.
- För personburen provtagning medföljer en provtagningssele och provtagningskasset och XAD-2 rör monteras på arbetstagarens ena axel i selens metallclips.

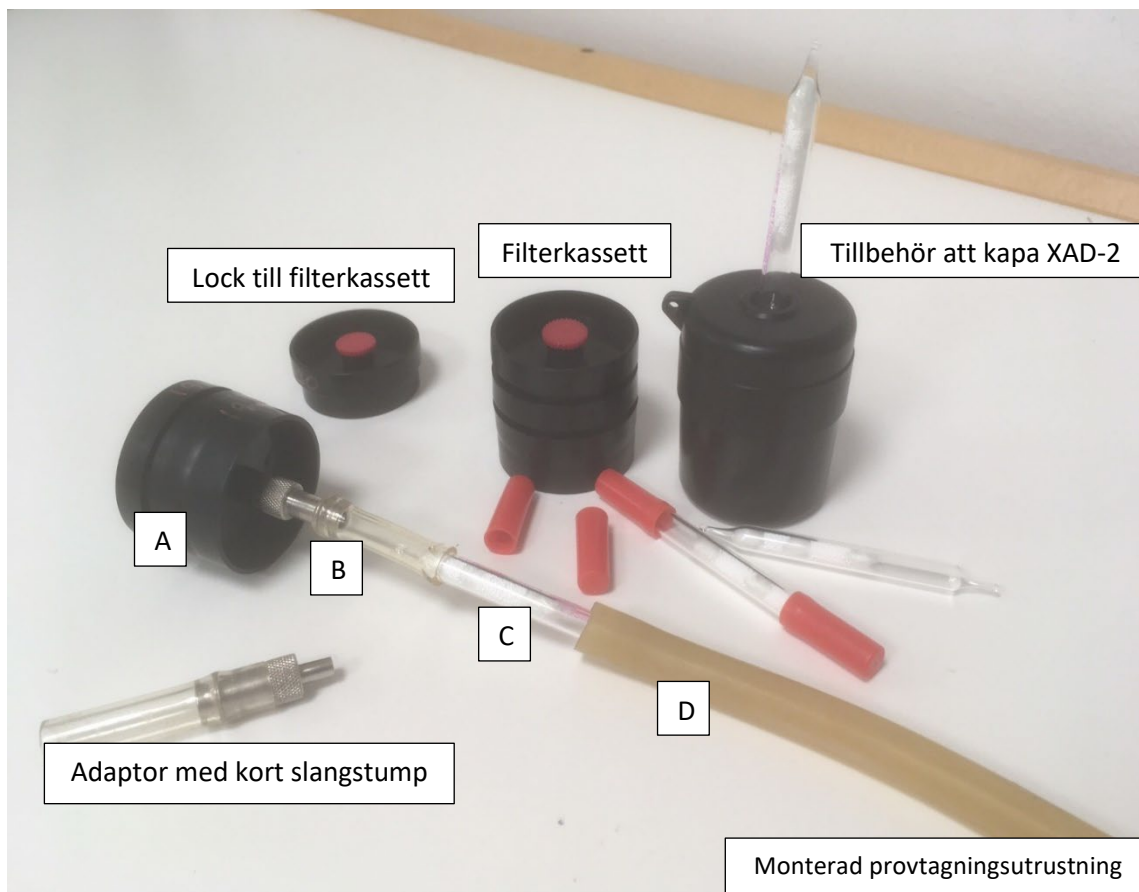
Provtagningsanvisningar

Figuren nästa sida visar provtagningsstillbehören för provtagning PAH i luft. Den monterade provtagningsutrustningen, som skall sättas fast på pumpen, illustreras också.

- Locket och proppen i botten på filterkassetten avlägsnas. Adaptern med den korta slangstumpen sätts fast i botten på kassetten.
- XAD-2 röret kapas på följande sätt: Tryck ner röret i tillbehöret avsedd att kapa rör och bryt av. Kapa båda ändarna och sätt fast röret i den korta slangstumpen efter filterkassetten.
OBS: Det är den del av röret som har en pil som skall sitta i den korta rörstumpen (pilen visar riktningen på luftflödet).
- Anslut den andra änden av XAD-2 röret med en slang till pumpen.
- Innan provtagningen startar kontrolleras luftflödet m h a en rotameter och justeras till 2 L/min. Kolla flödet även efter provtagningen och om möjligt också under provtagningen.

Efter provtagningen försluts filterkassetten med lock och proppar. De röda hattarna som medföljde XAD-2 rören sätts på rörets ändar.

Glöm inte att märka upp filterkassetterna och XAD-2 rören med provnummer. Anteckna provnummer, provtagningstid och flöden och åter skicka detta protokoll till tillsammans med proverna, alternativt scanna in protokollet och skicka som fil, till laboratoriet.

Figur: Olika provtagningsstillbehör för provtagning PAH i luft.

Den monterade provtagningsutrustningen avser:

A: Filterkassett utan lock.

B: Adaptor med kort slangstump

C: XAD-2 rör. OBS: röret skall vara avklippt i bägge ändar och pilen på adsorbentröret skall vara i flödesriktningen (se pil illustrerad i figuren). Pilen på adsorbentröret är den lilla pil som återfinns efter LOT numret.

Anvisning blankprov

Extra filter och XAD-2 rör används som fält/transportblank.

Remiss

Provtagare och remiss beställs helst minst 10 dagar före den planerade mätdagen. Tre provtagare ska medfölja som blankprov till laboratoriet. Vid behov kan provtagningsutrustning, pump och flödesmätare hyras och bokas via hemsidan. <https://sodrasjukvardsregionen.se/amm/>

Transport

Förvara proven i frys (-20 °C) tills leverans till Arbets- och miljömedicin. Kan återsändas i vadderat kuvert eller som paket. Skicka ej proverna dag före arbetsfri dag.

Paketet adresseras till:

Arbets- och miljömedicin Syd, vån 3
Medicon Village
Byggnad 402A
Scheelevägen 8
223 81 Lund

Ansvarig kemist, Bo Strandberg
(Bo.Strandberg@skane.se)

0702-216601